

REPORTAGE

Voor dokter Johan Van Robays zijn zieke organen en geaborteerde foetussen een ode aan het leven en aan de schoonheid. Toch vanuit het standpunt van een arts. Hij heeft er een museum over geopend.

Dr. Johan Van Robays.

Het esthetisch gruwelkabinet van dokter Van Robays

VAN ONZE REDACTEUR
STIJN COOLS
FOTO'S BART DEWAELE
DIEPENBEEK

Een groene schort, witte latex handschoenen en pretlichtjes in zijn ogen. Achtere loos balanceert dokter Johan Van Robays (65) een weckpot met daarin de foetus van een cycloop, die hij vervolgens op de hoek van zijn metalen autopsietafel zet. 'Uiteindelijk is het werk als een ander', schokschouderd hij. Achter hem staan emmers gestapeld met daarop viltstift 'her-sentumor' of 'ovarium' geschreven. De komende maanden zal hij die gebruiken om demonstraties te geven in zijn eigen museum: het Orgaanmuseum, gevestigd in twee lokalen van de UHasselt. De collectie bevat honderd zestig weckpotten en veertig grote emmers met daarin een exquise selectie van zieke organen en geaborteerde foetussen in formol. Dokter Van Robays wijst enkele stukken aan in de vitrinekasten. Een paar voeten aangetast door gangreen, een getatoeëerd stuk huid, ringhersenen, een stoflong, tumoren en foetussen van klein tot groot. Nu te bezichtigen voor het grote publiek op afspraak - mits het een stevige maag heeft. 'De afgelopen veertig jaar was ik aan de slag als patholoog in het Ziekenhuis Oost-Limburg (ZOL)', aldus de recent gepensioneerd arts. 'Patiënten zag ik niet, hun weefsels wel. Een lever met een cirrose, een maag met een tumor,

ze stonden in potten op me te wachten voor verder onderzoek.' Hij besloot er een verzameling van te maken. 'Zo nu en dan kwam ik een stuk tegen waarvan ik vond dat het niet in het medisch afval thuishoorde. Dan bewaarde ik dat voor mijn collectie. Daar werd later toch nooit meer naar gevraagd.'

In vier decennia tijd is veel veranderd. Darmpoliepen - de eerste vier items van de tentoonstelling overigens - vallen goed in kaart te brengen door verkleuringen, blijkt uit een korte demonstratie van de ingeweken West-Vlaming. Nog meer vooruitgang: 'Mijn voorganger had nog een teelbaltumor ter grootte van een kokosnoot op zijn kast staan. Nu zijn ze er veel sneller bij en zijn die tumoren gemiddeld maar een centimeter in diameter.'

Ook de wetgeving is strenger geworden. 'Al het medisch afval moet worden verbrand. Voor foetussen is een begrafenis of crematie voorzien.'

'Mijn verzameling zal dus niet meer groeien. Maar als het helpt in het proces van rouwverwerking, kan ik alleen maar voor die verstrenging zijn, natuurlijk.'

De esthetiek van een dokter

Gevraagd naar het pronkstuk van de collectie noemt dokter Van Robays zonder aarzelen de foetus van de cycloop. Wie goed kijkt, ziet een slurfje met daaronder een ruitvormige oogkas. 'Dat had ik

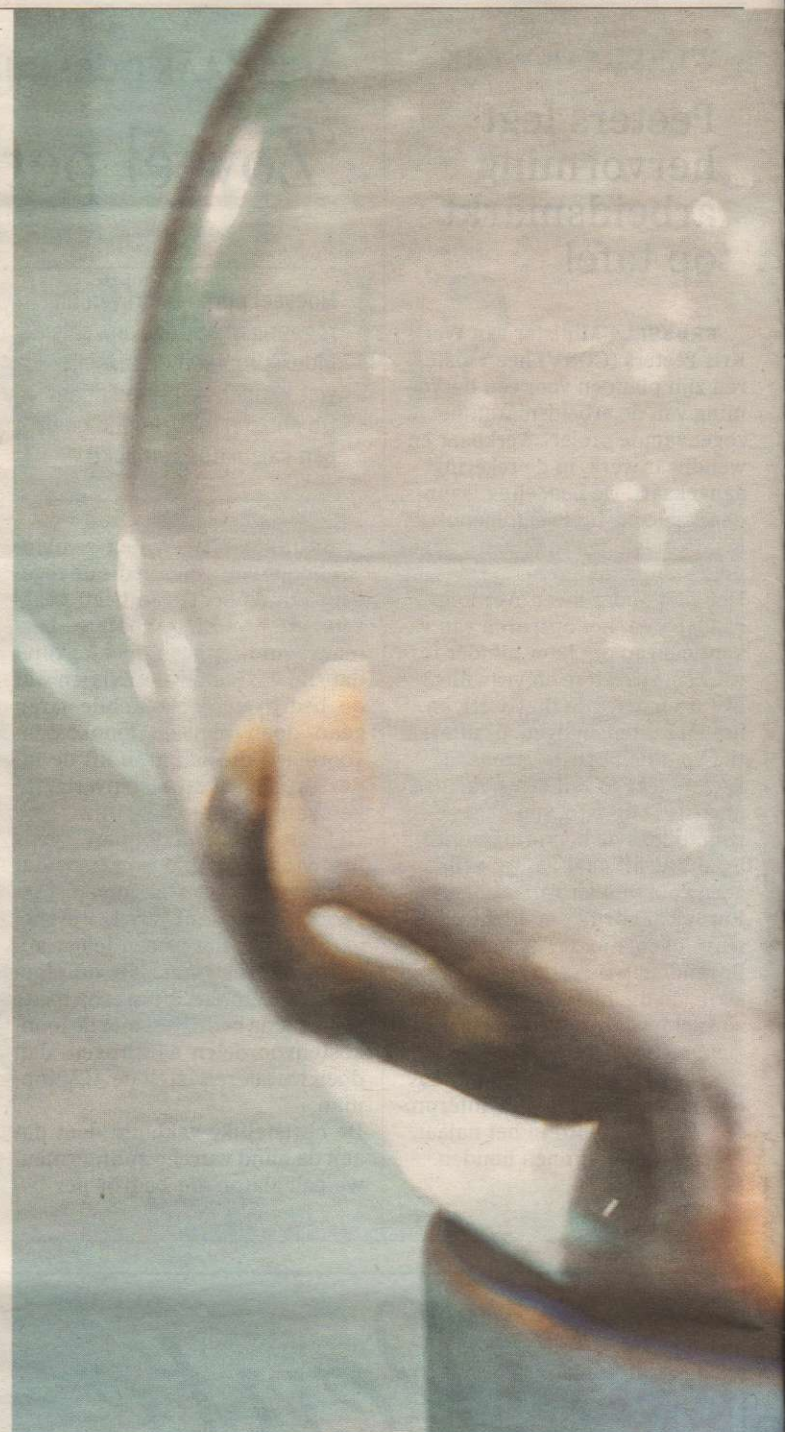
'Als je constant met de dood geconfronteerd wordt, leef je bewuster'

'Uiteindelijk is het werk als een ander'

nog nooit gezien. De cycloop is een mythische figuur, maar bestaat dus ook echt. Esthetisch valt dit toch mooi te noemen?'

Daar gaat het hem om: esthetiek. Of toch wat een arts daaronder verstaat. 'Ik heb anatomie altijd een fijn vakgebied gevonden. Ik heb zelfs voor de *Artsenkrant* 32 afleveringen geschreven over de geschiedenis van de anatomische illustratie.'

'Daarnaast is er natuurlijk ook de

De verzameling zal niet meer groeien. Voor foetussen is vandaag een

Foetussen in formol.

didactische meerwaarde voor een jonge assistent om zo'n levertumor eens in het echt te zien.'

Goed voor teambuilding

Een deel van de weckpotten en emmers bewaarde hij in het verleden in zijn kelder. 'Ik moest toch geen wijnkelder hebben.' Een ander deel gebruikte hij de voorbije acht jaar al voor demonstraties. 'Daar kwam een divers publiek op af, van een wandelclub tot brand-

weermannen uit Genk. Ook voor teambuilding blijkt het een goede formule te zijn: het is interessant, gaat vlot, er wordt al eens gelachen.'

Dokter Van Robays is inderdaad een onderhoudende verteller. Van detectiveverhalen in de medische wereld vooral: over hoe hij het overlijden van kindje door stui-pen kon herkwalficeren tot een geval van kindermishandeling. ('De rechterkant van het gezicht

